

TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE AKRAN ZORBALIĞI ÖYKÜSÜNÜN ŞEMALAR VE PSİKOLOJİK SAĞLIK İLE İLİŞKİSİ

Sare Aydın¹, Emine Esra Altıok¹

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: Akran zorbalığı, bireyin erken dönem şemalarının oluşumunu etkileyerek psikopatoloji gelişimine zemin hazırlayabilir. Bu çalışmada akran zorbalığına maruz kalan tıp fakültesi öğrencilerinde daha sık olumsuz şemalara rastlanacağı ve daha şiddetli ruhsal semptomlar gözleneceği öngörülerek, zorbalığa maruz kalmayanlar öğrenciler ile karşılaştırma yapılmıştır.

Yöntemler: Kesitsel nitelikteki bu çalışmaya bir tıp fakültesinde öğrenim gören 105 öğrenci dahil edilmiştir. Katılımcılar uygulanan Olweus Zorbalık Ölçeği'ndeki öz bildirimlerine bağlı olarak n=74 zorbalık yaşamış, n=31 zorbalık yaşamamış olarak gruplandırılmıştır. Young Şema Ölçeği Kısa Form (YSÖ-KF) ve Depresyon, Anksiyete, Stres Ölçeği (DASS-21) uygulanmış; gruplar arasındaki farklar Mann-Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Çalışma için Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Etik Kurulu'ndan etik onay alınmıştır (Tarih: 22.04.2025 Etik kurul onay no:25-MOBAEK-159)

Sonuçlar: Çalışmaya katılan 105 kişinin yaş ortalaması 22,92 (SD = 2,21) olup, %61'i kadındı. Zorbalığa maruz kalan grup, DASS-21 toplam (U=635,5; p=0,002), depresyon (U=617,0; p=0,001), anksiyete (U=715,0; p=0,011) ve stres (U=653,5; p=0,003) puanlarında anlamlı olarak daha yüksek ortalama sıra değerlerine

sahipti. Şema alanlarına ait "Başkalarına Yönelimlilik" (p=0,006), "Ayrılma ve Reddedilme" (p=0,007), "Zedelenmiş Sınırlar" (p=0,007) ve "Zedelenmiş Özerklik ve Performans" (p=0,011) puanları da zorbalığa uğrayan grupta anlamlı derecede yüksekti. "Aşırı tetikte olma ve bastırılmışlık" alanında fark ise sınırdan anlamlı bulundu (p=0,054).

Tartışma ve Sonuç: Bulgular, zorbalığa maruz kalan öğrencilerin depresyon, anksiyete ve stres düzeylerinin daha yüksek olduğunu; ayrıca "başkalarına yönelimlilik", "ayrılma ve reddedilme", "zedelenmiş sınırlar" ve "zedelenmiş özerklik ve performans" gibi bazı uyumsuz şema alanlarında daha yüksek puanlara sahip olduklarını göstermektedir. Bu bulgular, geçmişte yaşanan olumsuz deneyimlerin şema oluşumunu etkileyebileceğini ve bireylerin stresle başa çıkma kapasitesini azaltarak daha hassas hale gelmelerine katkıda bulunabileceğini düşündürmektedir. Sonuç olarak, akran zorbalığına maruz kalma, tıp öğrencilerinin ruhsal iyi oluşunu tehdit eden önemli bir risk etmeni olarak değerlendirilmeli; bu doğrultuda koruyucu ruh sağlığı müdahaleleri, olumsuz etkilerin önlenmesinde ve öğrencilerin ruhsal iyilik halinin artırılması ve psikopatoloji gelişiminin önlenmesi adına büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akran zorbalığı, öğrenci, ruh sağlığı